

Veckans växt v. 7 2011

Luktviol 'Königin Charlotte', *Viola odorata* 'Königin Charlotte'

Minns ni filmen "Den galne kung Georg" från 1994, den som handlade om hur den brittiske kungen Georg III drabbades av sinnessjukdom och fick avsäga sig makten? Då minns ni kanske också hans tyskfödda drottning, spelad av Helen Mirren? Drottningen hette Charlotte och det är hon som fått ge namn åt luktviolen 'Königin Charlotte'. Och faktiskt inte bara åt den, utan även åt en höstanemon och en kanna, båda med sortnamnet 'Königin Charlotte'.

Drottning Charlotte var intresserad av konst och musik, men var även en engagerad amatörbotanist. Hon föddes som prinsessan Charlotte av Mecklenburg-Strelitz år 1744 i Mirow i det som idag är östra Tyskland. Som 17-åring gifte hon sig med George III och flyttade till Storbritannien. Till en början var hon inte särskilt omtyckt av det engelska folket och menade själv att det berodde på att hon inte var så värst vacker. Men efter en olycka där hon

knäckte näsan lär hon ha sagt "I think I was not so ugly after that".

Som intresserad amatörbotanist låg den botaniska trädgården i Kew henne varmt om hjärtat. Tillsammans med sin man lät hon utöka trädgårdens areal och ändra trädgårdens inriktning från att mest ha samlat in och visat upp exotiska växter till att ge den en mer vetenskaplig profil. Under George III och drottning Charlottes tid anställdes till exempel botanisten och forskningsresanden sir Joseph Banks som ansvarig för trädgårdens verksamhet. Drottning Charlottes botanikintresse gjorde förresten också att den sydafrikanska papegojblomman, *Strelitzia reginae*, fick namn efter henne; släktnamnet *Strelitzia* kommer av hennes hemtrakter Mecklenburg-Strelitz och *reginae* betyder drottning. Arten introducerades i England 1773 av Joseph Banks.

Luktviolen som bär hennes namn fick drottning Charlotte däremot aldrig se. Hon avled 1818 och luktviolen 'Königin Charlotte' kom i handeln först år 1899. Den introducerades i Tyskland, av förädlaren Gerst, men har funnits att köpa i Sverige i alla fall sedan 1908. Sorten har stora, mörkblå blommor och var tidigare en omtyckt sort för drivning. År 1918 beskrevs den i boken *Perenna växter* som "en ypperlig sort till drivning, blommor i det närmaste året om".

Sorten finns fortfarande att köpa och hittas ofta i svenska handelsträdgårdar och garden centers. Ibland säljs den under namnet 'Irene', men 'Königin Charlotte' är det rätta, efter drottningen med det stora botanikintresset.

Text och foto: Linnea Oskarsson, Perennuppropet, Pom